

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки
Вінницький фаховий коледж економіки та підприємництва
Департамент фінансів Вінницької обласної державної адміністрації
Вінницький науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС
України

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО
ПРОСТОРУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

м. Вінниця, 8-9 квітня 2020 року

ТОМ 1
ЧАСТИНА 2

Вінниця – 2020

УДК 336.338.2 «312»
ББК 65.9 (4Укр)26
П 26

Друкуються за рішенням Вченої ради Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету

Протокол № 8 від 28.05.2020 р.

Організаційний комітет: Голова: Крисоватий А. І. – д.е.н., професор, ректор ТНЕУ. Заступник голови: Задорожний З.-М. В. – д.е.н., професор, проректор ТНЕУ з наукової роботи. Заступник голови: Погрішук Б. В. – д.е.н., професор, директор ВІННІЕ ТНЕУ. Члени оргкомітету: Мельник В. І. – д.е.н., професор, заступник директора ВІННІЕ ТНЕУ з наукової роботи; Добіжа Н. В. – д.е.н., доцент, директор ВФКЕП ТНЕУ; Мартусенко І. В. – к.г.н., доцент, заступник директора ВІННІЕ ТНЕУ; Погрішук Г. Б. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування ВІННІЕ ТНЕУ; Пишявель В.М. – к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри економіки, обліку та оподаткування ВІННІЕ ТНЕУ; Світлак І. І. – к.ю.н., доцент, завідувач кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін ВІННІЕ ТНЕУ; Дончак Л. Г. – к.е.н., доцент кафедри економіки підприємств і корпорацій ВІННІЕ ТНЕУ.

Технічні редактори: Цуркан С.Ф., Чорна З.Ф., Жарчук В.А., Мазур В.Г.

П 26 Перспективи розвитку фінансово-економічного простору України : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 8-9 квітня 2019 р. : у 2-х т. Т. 1. Ч. 1. / За заг. ред. В.І. Мельник. Тернопіль: Крок, 2020. 226 с.

ISBN 978-617-692-581-1
978-617-692-582-8

До збірника включено статті та матеріали доповідей учасників конференції. Розглядаються актуальні теоретичні і практичні питання розвитку фінансово-економічного простору України. Висвітлюються аспекти фінансового розвитку економіки України: тренди та перспективи; ефективного управління економікою; теорія та практика; перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю; правові та гуманітарні аспекти розвитку фінансово-економічного простору; економічні дослідження в контексті захисту інтересів економічних суб'єктів.

Відповідальність за зміст публікацій та орфографічне оформлення несуть їх автори

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 4. ПРАВОВІ ТА ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ.....	7
Dr n. pr. Paweł Siejak. MEDIACJA JAKO SKUTECZNY INSTRUMENT USPRAWNIAJĄCY FUNKCJONOWANIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W STOSUNKACH GOSPODARCZYCH W POLSKIM PORZĄDKU PRAWNYM.....	7
Saadlin Den., Dobizha N. V., Dobizha V. V. LEGAL REGULATION OF THE MEDIATION INSTITUTE.....	10
Podhzarenko Kateryna, Podhzarenko Yvheuiy. ORGANIZACJA I DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW SĄDOWYCH ZSRR W OKRESIE POWOJENNYM (1945-1957PP).....	13
Johaa Deckmyu, Kapura O.N. A BUILDING AS A SYMBOL FOR CULTURAL TRANSITION.....	18
Chorna A.I. PROSPECTIVE ECONOMIC DIRECTIONS FOR UKRAINE AND THEIR SHORT REVIEW.....	19
Котелкин В.И. ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА КАК ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ: ЭВОЛЮЦИЯ ПОДХОДОВ.....	22
Герасименко Ю.В. ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА В РАМКАХ ЕВРАЗИЙСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОЮЗА (НА ПРИМЕРЕ ПРАВОПРИМЕНИТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКИ РОССИИ И КАЗАХСТАНА).....	26
Гіжевський В.К. ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	29
Струкевич О.К. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ-ГЕТЬМАНЩИНИ У РОСІЙСЬКО-ТУРЕЦЬКИХ ВІЙНАХ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ XVIII СТ.....	33
Банах С.В., Голота Н.П. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПОСАДОВИХ ОСІБ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ.....	37
Письменная О.П. СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ.....	41
Сухоребра Т.І. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	44
Шевчук Т.М. МОДЕРНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ЗАХІД ПРОТИДІ ПІРАТСТВУ ТА КОНТРАФАКЦІЇ.....	46
Гайдайчук Н.П. ЗАКОН ПРО РИНОК ЗЕМЛІ: ЩО НАС ЧЕКАЄ?.....	49
Бурятинська Н.І. ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ ШЛЯХІВ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ ОКРЕМИМИ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ.....	52

Шмирко Г.О. Шлюбний договір за українським законодавством.....	55
Сірко А.В. Четверта промислова революція. Нові можливості та виклики для суспільства.....	59
Світлак І.І. Енергетичний комплекс як суб'єкт природної монополії: особливості державного регулювання.....	63
Творун С.О., Шевчук О.В. Національна ідея та українська ментальність в контексті викликів сьогодення.....	67
Скірський І.В. Концесія – шлях зростання економіки в Україні.....	71
Рум'янцева К.Є. Діагностика рівня математичної підготовки студентів-першокурсників.....	75
Очеретяний В.В. Використання мультимедійних технологій у навчанні юристів.....	78
Добіжа В.В. Критерії середнього класу в Україні.....	81
Єлісєєва І.О. Щодо сучасного стану нормативного врегулювання прав і обов'язків податкової міліції.....	84
Капура О.М. Основні новації у підходах до вивчення англійської мови у вищій школі.....	86
Голота Н.П. Сучасний стан інформаційно-правового забезпечення антикорупційної діяльності в Україні.....	89
Пугач В.М. Проблеми формування правової компетентності менеджерів охорони здоров'я.....	94
Вдовиченко Т.В. Концепція сучасного розвитку трудового права в Україні.....	98
Москальчук Ю.Г. Система стримувань і противаг в умовах децентралізації: проблеми та перспективи розвитку.....	101
Сурма А.С. Установча влада: історичний аспект.....	104
Gorlach N.R., Zabrodina L.O., Voitko Alona. Socialization of student youth with special educational needs for modern education.....	108
Гладка О.Б. Діловодство як складова управлінської діяльності.....	112
Городенська І.В. Розвиток умінь критичного мислення студентів (за принципом INSERT).....	115
Гаврилук О.А. Сучасний погляд на національно-патріотичне виховання.....	118

Забродина Л.О. Підвищення якості освіти та її результативності шляхом впровадження сучасних освітніх технологій.....	120
Зарішняк І.М. Провідні форми організації позааудиторної роботи студентів у сучасному університеті.....	124
Каменчук Т.Д. Професійна компетентність керівника як складова успішної освітньої діяльності закладу освіти.....	126
Колесник О.В., Голева Т.В. Розвиток професійної творчості як чинника успішності майбутніх викладачів вищої школи.....	130
Скорородова І.А. Впровадження інформаційних технологій в систему корпоративного управління.....	133
Колесник О.П., Колесник А.М. Особливості виховання молоді з метою формування громадянського суспільства.....	137
Сорока Ю.О. Застосування інноваційних технологій як запорука підвищення ефективності та якості навчання у вищій школі.....	140
Шевчук О.П. Девіантна поведінка підлітків її профілактика та причини виникнення.....	144
Joy Chidinma Otuonye. The importance and difficulties of teaching foreign languages in Ukrainian universities.....	147
Петрова В.О. Особливості розробки освітнього середовища засобами Google.....	151
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ.....	156
Сьомченков О.А. Особливості оцінки бізнесу в умовах сучасного фондового ринку України.....	156
Dr. Łukasz Barański. Economic issues of ensuring sustainable development and ecological security.....	160
Блінов С.О. Проведення комп'ютерно-технічної експертизи: практичні рекомендації.....	165
Степанець Д.С. Характеристика завдань та об'єктів комп'ютерно-технічної експертизи: теоретико-прикладний підхід.....	167
Ковальчук К.М. Проведення судової економічної експертизи при неналежному виконанні грошових зобов'язань.....	170
Шеффер В.П. Проведення комп'ютерно-технічної експертизи: проблеми та шляхи їх усунення.....	175

ПРОВІДНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

*Зарішаняк І. М., канд. пед. наук, доцент,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

Реальна практика організації виховної роботи у вищих навчальних закладах України засвідчила, що ще недостатньо уваги приділяють такій важливій ланці навчально-виховного процесу, як позааудиторна робота. Проблема організації навчання студентів поза межами навчальної аудиторії не залишається поза увагою і сучасних дослідників, і викладачів і практиків, і молодих науковців. Поза сумнівом, що уміло спланована й організована позааудиторна робота у вищому навчальному закладі має потужний навчально-виховний потенціал, оскільки надає можливість студентам набуття досвіду професійної та особистісної самореалізації. Зокрема, грамотно організована навчальна самостійна позааудиторна робота студентів завдяки власним зусиллям сприяє поглибленому усвідомленню і системності знань, розвитку критичності мислення. Виховні заходи, створюючи основу для здійснення професійної діяльності, стимулюють і творчу самореалізацію майбутніх фахівців.

Позааудиторна робота студентів – це процес, у якому домінує елемент самореалізації, саме тому вона, насамперед, має бути орієнтована на особистість студента, на розвиток його індивідуальності. Позааудиторна робота дає змогу студентам гармонізувати внутрішні й зовнішні чинники формування професійної культури, створює додаткові умови для реалізації внутрішнього потенціалу, задоволення тих освітніх і культурних потреб, які в процесі аудиторної роботи не задовольняються [1]. Розвитку індивідуальності студентів сприяють різні форми й види позааудиторної навчально-виховної роботи (організація дискусійних студентських клубів, клубів за інтересами, індивідуальні консультації тощо). Дослідники ще пропонують додати до перерахованих форм позааудиторної роботи студентів відкриття творчих лабораторій, експериментальних майданчиків, розробку системи нестандартних методів навчання, зокрема ділових ігор, під час яких кожен студент міг би розвивати власний творчий потенціал, формувати свою творчу індивідуальність, саморозвиватися і самовдосконалюватися, що особливо важливо для майбутньої професійної діяльності. Зокрема, з досвіду позааудиторної роботи у Європі та США найрозповсюдженішим методом, що передбачає самостійну групову або індивідуальну роботу студентів у позааудиторний час є проєкт [2]. У США позааудиторні заняття сьогодні розглядають не як допоміжну, а основну форму організації процесу навчання, під час якої студент активно готується до майбутньої професійної діяльності. Як важливу умову ефективного позааудиторної навчальної діяльності в американській системі вищої освіти вважають роботу в малих групах [3].

На думку дослідників, ефективності позааудиторної роботи у закладі вищої освіти сприяють наукові й науково-дослідні гуртки, творчі об'єднання, дискусійні реформи; бажано, щоб проводилися диспути, майстер-класи тощо. Дуже важливою ланкою в цьому процесі є студентське самоврядування, яке вирішує організаційно важливі питання. Для формування професійних умінь і навичок студентів української виші пропонують такі форми позааудиторної роботи як студентські наукові товариства, агенції соціальних проєктів, технічні лабораторії тощо [3, с. 81].

Різновиди і форми позааудиторної роботи студентів

Таблиця 1

Навчальна	Науково-дослідна	Соціально-виховна
<ul style="list-style-type: none"> – Домашні завдання; – Виробнича практика; – Навчальні проєкти; – Реферати; – Есе; – Презентації; – Робочі зошити; – Майстер-класи; – Робота в малих домашніх групах. 	<ul style="list-style-type: none"> – Науково-практичні конференції; – Конкурси наукових робіт; – Олімпіади; – Наукові гуртки; – Наукові товариства; – Творчі лабораторії/майстерні; – Технічні лабораторії. 	<ul style="list-style-type: none"> – Участь у громадських організаціях; – Волонтерство; – Студентське самоврядування; – Агенції соціальних проєктів; – Спортивні змагання; – Студентські клуби; – Диспути, круглі столи.

Як одну із форм позааудиторної роботи студентів розглядають роботу із робочим зошитом, що дає можливість студенту аналізувати й трансформувати самостійно здобуті знання [4].

На нашу думку, до основних форм позааудиторної навчальної і науково-дослідної та виховної чи соціальної роботи сучасних студентів належать самостійна робота студентів, що здійснюється за межами навчального закладу за опосередкованого керівництва викладача. Це зокрема науково-дослідна робота у формі участі у науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, наукових гуртках і товариствах, технічних лабораторіях, лабораторіях творчості, творчих майстернях. Основною формою навчальної позааудиторної роботи студентів залишається домашня робота, всі види практик, навчальні проєкти, майстер-класи, самостійна робота над кейсами. Соціальна позааудиторна робота – це участь студентів у діяльності громадських організацій, студентського самоврядування, соціальних проєктах. Це також такі форми позааудиторної роботи як волонтерство, студентські клуби, організація змагань, диспутів, круглих столів, допомога соціальним службам тощо.

Контроль за позааудиторною роботою студентів може бути опосередкованим або органічно вписаним у навчальний процес.

Отже, зростання ролі позааудиторної роботи – одна з провідних ланок удосконалення виховного процесу у вищій школі. Сучасний рівень суспільно-економічного розвитку України вимагає від майбутніх фахівців не

лише таких професійних рис, як мобільність, комунікабельність, активність, спроможність і готовність оволодівати новими знаннями та досвідом, а здатності творчо реагувати на зміни в усіх сферах життя, особливо у професійній, ще гострішою бачиться актуальність проблеми формування творчої індивідуальності студента під час навчального процесу у вищому навчальному закладі. Тож позааудиторна робота студентів сприятиме розкриттю дидактичного і соціального потенціалу сучасного студента і забезпечить можливість самореалізації.

Список використаних джерел:

1. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельов, А. В. Семенова, І. О. Бартенєва, І. М. Богданова. 3-є вид., перероб., допов. Київ : Знання, 2007. 495 с.
URL: https://pidruchniki.com/17280924/peagogika/pozaauditorna_robita_studentiv_robita_kuratora_studentskoyi_grupi, (дата звернення 03.03.20).
2. Поліщук Л.П. Форми і методи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи Англії. URL: <http://intkonf.org/polischuk-lp-formi-i-metodi-profesiyanoi-pidgotovki-maybutnih-uchiteliv-pochatkovoyi-shkoli-v-angliyi/>, (дата звернення 12.03.20).
3. Децюк Т.М., Дударенко А.А. Форми та методи позааудиторної роботи студентів у вищих навчальних закладах. *Young Scientist*. №3(55). March, 2018. P. 80-83.
URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3/19.pdf>, (дата звернення 20.03.20).
4. Одарченко Н. І., Шурда І. О. Застосування «Робочих зошитів з математики» для самостійної роботи студентів.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44701/1/Chiyahu_materialy.pdf;jsessionid=0E28E570A14C9523C5DAC2F76715, (дата звернення 20.03.20).

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ ОСВІТЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Каменецук Т. Д.
кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
Український науково-методичний центр
практичної психології і соціальної роботи

У статті розглянуто різні підходи до трактування змісту професійних компетентностей керівника закладу загальної середньої освіти, зроблено акцент на актуальних принципах та підходах.

Ключові слова: професійна компетентність, керівник освітнього закладу, компоненти.

Професійна компетентність сучасного керівника закладу освіти має базуватися на засадах державної політики та принципах освітньої діяльності [2, 3], адже саме від рівня їхньої сформованості залежить успішне виконання соціального замовлення держави на якість освітньої діяльності сучасного закладу загальної середньої освіти.

Професійну компетентність керівника освітнього закладу В. Маслов розглядає як систему теоретико-методологічних, нормативних положень, наукових знань, організаційно-методичних і технологічних умінь, необхідних особистості для виконання посадово-функціональних обов'язків, а також відповідні моральні й психологічні якості. З цих позицій дослідник кожну функцію управлінської діяльності керівника освітнього закладу визначає певним обсягом знань та класифікує таким чином: методологічні, нормативні, загальнотеоретичні (психолого-педагогічні), організаційно-методичні, конкретно-посадові [5].

Л. Даниленко, Л. Карамушка вбачають у професійній компетентності керівника освітнього закладу сукупність необхідних для ефективної професійної діяльності систематичних науково-філософських, суспільно-політичних, психолого-педагогічних, предметних та соціально-функціональних знань і умінь, відповідних особистісних якостей. Відповідно авторами визначені такі компоненти професійної компетентності керівника ЗНЗ: *знання*, необхідні для педагогічної спеціальності або посади; *уміння і навички*, необхідні для успішного виконання функціонально-посадових обов'язків; *професійні, ділові та особистісно-значущі якості*, що сприяють всебічній реалізації власних сил, здібностей і можливостей у процесі виконання функціонально-посадових обов'язків; *загальна культура*, необхідна для формування гуманістичного світогляду, визначення духовно-ціннісних орієнтирів, моральних і етичних принципів особистості; *мотивація професійної діяльності* [6].

Сорочан Т. вбачає змістову сутність професіоналізму управлінської діяльності керівника освітнього закладу у таких компетенціях: функціональна компетенція, що полягає у відтворенні традиційного для школи управлінського циклу та володінні вміннями здійснювати управлінські функції; соціально-педагогічна компетенція, що полягає в управлінні школою як соціальною системою; соціально-економічна компетенція, що полягає в управлінні школою в умовах ринкових відносин, оволодінні менеджментом і маркетингом в освіті; інноваційна компетенція, що полягає у спрямованості на розвиток педагогічної системи школи шляхом опанування інновацій; фасилітативна компетенція, що полягає у спрямуванні творчої діяльності педагогів на створення оригінальної освітньої практики [8].

Як бачимо психолого-педагогічна компетентність в більшій мірі представлена діяльнісними та особистісними компонентами, механізмами й процесами їх свідомої генералізації та прояву.